

A finnugor népek napján Mit jelent egy gesztus?

Évek óta belső készítés nyomására apró cikkben jelzem az olvasóknak: most van a finnugor népek napja. Évek óta legfőljebb a felsőoktatási intézmények faliújságjain esik erről szó – s az érdeklődésről nem mondható el, hogy rekord-szintű lenne. Miért nem érdekelnék minket a rokon nyelvű népek?

Az egyik lehetséges válasz, hogy nem is hiszünk bennük. Kínos, ha a tudományos igazságokban hinni sürgősségetlenné, még kínosabb, ha azokat a napi politikai érdeklődés szintjére szállítjuk le. A nagyközönség – miért pont e témában lenne teljes az alpműveltsége – csak a tekintélyekre hallgat, s ha ők nem szólnak meg, vagy a megszólalást politikai okból kérdésesnek találják, akkor a közönség a meglepetésre figyel. Tucatjával jelennek meg munkák, amelyek – soha nem a szaktudományra hivatkozva – tagadják a nyelvrokonság létjogosultságát. Akkor meg miért tartunk meg október harmadik hetének szombatján-vasárnapján a szolidaritás ünnepét?

Mások azzal érvelnek, hogy a „trianoni” határokon kívül rekedt magyarságot sem ünnepli senki, pedig nekik több közüik van hozzánk, mint holmi „alapnyelvű” rokonoknak! Pedig nem arról van szó, hogy róluk megfeledkeznénk – s kötve hiszem, hogy az ezzel érvelő akár olvasná, akár támogatná a határon túli szigetek kultúráját –, csak így egyszerűbb. A lelki restség-könnyen talál álcát. Ezzel el lehet hátrítani, hogy más népek iránt érdeklődők, megértőek legyünk – pedig ezek a rokon nyelvű népek – életmódjuk, történelmük, kultúrájuk – izgalmas és tanulságos történelmi összevetést is kínálnak!

Megint mások saját bajainkra hívják föl a figyelmet: elsősorban magunkkal kellene foglalkozni. Vajon segít-e rajtunk, ha magunk problémái helyett, mellett a finnugor, uráli nyelvű kis népekkel foglalkozunk (mert a finn is kicsiny lélekszámú hozzánk képest)? Csakhogy ezek arról feledkeznek meg, hogy saját problémáink megoldásához a probléma mellett saját magunkat sem ártana ismerni. S ehhez az önismerethez többek közt az is kell, hogy mit gondolunk „tágabb” magunkról. Erről már csak azért sem szabad megfeledkezni, mert ők, a rokon nyelvű népek gondolnak ránk!

A két világháború közötti években hivatalosan, politikai és kulturális okok miatt élt, létezett a rokonságtudat. Ez volt annyira erős, hogy a finn-szovjet, úgynevezett téli háborúban több ezer önkéntest irányított a frontra, míg mások anyagi áldozattal segítettek azon a rokon nyelvű népen, amelyiken lehetett.

Hogy a háborút és békét követő majd fél század alatt nem lehetett ezzel foglalkozni – ez mentségkeresés is lehet. De azóta?!

Miért lennének hűtlenek elődeinkhez, atyáinkhoz? Miért nem lehetne részvételünk nagyságát, szolidaritási készségünk erejét, más népek sorsa iránti érzékenységünket azzal is tanúsítani, hogy legalább ezen a hétvégen megemlékeznénk arról a majd húsz finnugor, uráli nyelvet beszélő népről, akik bennünk látják főnmaradásuk példáját és reményét? Miközben szomszédunkban dörögnek a fegyverek, megfedkezhetünk-e a herderi jóslatról – amely ha ránk nem is lett igaz, de rájuk egyre bizonyosabb, s ha rájuk igaz lesz, akkor ugyan ránk, akik nem áldozunk a kulturális egységünkért, nemzeti öntudatunkért, ránk, magyarokra miért ne bizonyosodna egyszer?

Árpás Károly

Fiatalok Turkuba utaznak

Kiterjedt testvérvárosi kapcsolatunkban a finnországi Turku és Szeged együttműködése ez idáig talán a legeredményesebb kapcsolatot jelentette.

Legutóbb tavaly decemberben látogatott el Szegedre egy 19 tagú kulturális delegáció Turkuból. A csoportban fimo testvérvárosunk oktatási és kulturális intézményeinek vezetőin kívül képviseltették magukat a könnyű- és komolyzenei élet és a társastánc helyi műve-

lői is, akik december 6-án a „Finn Téliapó” című műsorban mutattak be a szegedi közönség előtt az Ifjúsági Házban. Idén, a kölcsönösség jegyében, szegedi fiatalok élvezhetik majd a turkuiak vendégszeretét november 26-a és december 3-a között.

Finnországban december 1-je az Ifjúság Kulturális Napja. Ezen a rendezvényen lépnek fel fiatal szegedi művészek, öregbítve városunk művészi hírét, rangját. Neves szakemberek segítségével választotta ki a polgármesteri hivatal közoktatási és közművelődési irodája azt a 12 fiatalt, akik a néptánc, a népzene, a komoly- és könnyűzene műfajában képviselik Szegedet az „ezer tó országában”.

■ Sajnálatosnak nevezte Havas Henrik, hogy a Jó-zsef Attila Tudományegyetem, ha – az ismert anekdotára utalva – a „kabátlopási ügy” szintjén is, de belekeveredett a médiaháborúba...

– Az újságíró szak indításakor nem számítottam arra, hogy e lépésünk politikai felhangot kap. Rektori kinevezésem óta arra törekszem, hogy az egyetem apolitikus intézmény legyen, hogy e falakon kívül maradjon mindenféle pártoskodás. A médiaháborúnak nevezett konfliktus nem érinti az egyetemet – jelentette ki dr. Csirik János, a JATE rektora.

– Az egyetem kívül és fölül áll a médiaháborún. Az egyetemen a különböző pártállású oktatók nyugodt szakmai légkörben teszik a dolgukat. Az utóbbi napok sajtónyilatkozatai a szeptemberben induló újságíró szak megismertetéséhez járultak hozzá. Saját erőből nem lettünk volna képesek ilyen „kiváló” reklámadjártat megszervezésére – mondta mosolyogva dr. Szajbély Mihály, az egyetemen az újságíró szaknak otthont adó I. számú Magyar Irodalomtörténeti Tanszék vezetője.

■ Előkészítetlennek, úgy is fogalmazhatnánk, „udva-

Médiaháború, szegedi áldozatokkal (3.) Nyilatkozatváltás = reklám?

riatlannak” minősítte a szegedi újságíró szakos hallgatók gyakorlati képzésének megszervezését a Magyar Rádió alelnöke. Ön egyetért ezzel a kritikával?

– Az egyetem 73 tanszékének különböző intézményekkel való kapcsolatrendszere alulról szerveződik – utalt a kialakult gyakorlatra a rektor. – Az egyetem egy másik intézménnyel csak több tanszékért érintő, sokrétű együttműködés esetén köt külön szerződést.

– Az egyetemnek, szuverenitásából eredően nem kötelessége sem a Magyar Rádiót, sem a Magyar Televíziót értesíteni arról, hogy milyen program alapján indít új szakot – ismertette kiindulópontját a tanszékvezető. – A szegedi médiumok vezetőitől kértünk segítséget. A megbeszélésen csak technikai jellegű problémák kerültek szóba, az együttműködést érintő elvi kifogás nem merült föl. Ennek alapján joggal gondolhattuk, a körzeti

stúdiók autonómiájának része a hallgatók gyakorlati képzésében való közreműködés.

■ A nyilatkozatokból úgy tűnik, hogy a két „rádiós” személyes ellentéte is hozzájárult a konfliktushoz, a szegedi egyetemistákat hátrányosan érintő helyzet kialakulásához...

– A rádió riporterének, illetve a rádió alelnökének magánügye, hogy a másikról hogyan nyilatkozik – zárkózott el a további kommentártól a rektor.

– Azért kértük föl éppen Havas Henriket, hogy vállalja az újságíró szak szakmai gondozását, mert tevékenysége arra utalt, fölül áll a politikai csatározásokon. S valóban, hihetetlen energiával és kedvvel látott munkához – ismerte el a docens eddigi ténykedését a tanszékvezető.

■ Az újságíró szakos hallgatókat valószínűleg nem a kialakult helyzet, a főszereplők cselekedeteinek minősítése érdekli, hanem az,

hogy hol és hogyan szerezhetik meg a szakmai gyakorlatot. Mi erről az egyetem vezetőinek elképzelése?

– Az egyetemnek érdeke, hogy együttműködjön a Magyar Rádióval és a Magyar Televízióval – mondta a rektor.

– A szakmai gyakorlat lehetőségét hivatalos levélben is kérni fogom a két intézmény jelenlegi vezetőitől – jelentette ki a tanszékvezető. – Az egyetemnek azonban fel kell készülnie arra, hogy függetlenítse magát a Magyar Rádiótól és a Magyar Televíziótól. Az egyetem pillanatnyi anyagi lehetőségei nem teszik lehetővé önálló stúdió kialakítását, de remélem, lesznek olyan technikai berendezéseket gyártó vagy forgalmazó cégek, melyek fantáziát látnak abban, hogy ilyen eszközöket bocsásanak az egyetem rendelkezésére. Ez számukra reklámlehetőség...

Újszászi Ilona

Átmenetek és áthatások Fekete Miklós festői bemutatkozása

Amilyen szelíd, zárkózott fiatalember, olyan sok festői energia munkál benne. Kiderül ez mindjárt, ha szétnézünk Fekete Miklós festőművész bemutatkozó tárlatán (Képtár, földszint, november 20-ig), ahol mindenekelőtt a színek dekoratív és festői elevensége ragadja meg a nézőt. Közelebbről szemlélődve viszont egy kísérteties, variatív művészettel találkozunk. Hol a formai zártságra, hol a nyitottságra apellál, aztán meg a mértánias és organikus ritmusok alternatíváit keresi. Mintha valami felfedező úton lenne az alkotó. Mintha keresné önmagát.

Annyi bizonyos: Fekete látásmódja ugyancsak elvált mestere szemléletétől. A Kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán egyébként Tóth László tanította, aki egyféle metafizikus, heroikus és formaelvű expresszionizmust képviselt. Tanítványa azonban szemléletmórást a felfokozott érzelmi és indulati tol-mácsolás felé halad. Még akkor is, ha e képeken lépten-nyomon ott látjuk a markánsabb, szerkesztő jellegű építkezés nyomait. Mint ahogy az sem mellékes, hogy ebben a piktúrában jelentős teret kap a figurális megjelenítés.

Az egyik művön egy törekeny nőalakot, a másikon meg egy vaskos, mély hangoltságú totemet látunk. Majd különféle növény- és tájmotívumok villannak fel. Ám e sajátos képelemek sohasem záródnak önmagukba. Itt a Csoda geometrikus és gesztus-

szerű színritmusai ugyanúgy megidézik az éjszaka fényeit, akár a templomok misztikus hangulatát. Miként a Relikvia létszerű és mértánias lírája is elvezet bennünket az organikus jelek archaikus tartományába. Mert Fekete komolyan veszi az ősi kultúrák vizuális és gondolati kihívásait. Nem véletlen így, hogy ezt a festészetet a szimbolikus és kozmikus léptéku kifejezés jellemzi.

Igaz, egy-egy helyen még némi-leg bátoratlan és erőltet a most bemutatkozó művész (pl. Varázs, Pogány oltár). Aki mindössze csak harminchárom éves, s az idén telepedett le Szegeden. Művei többsége azonban elárulja: itt egy vitális, tehetséges alkotóval van dolgunk. Másrészt meg egy igényes, szisztematikus kutatóval. Ebből adódik, hogy nála majd mindig ismétlődnek és magasabb osztályba lépnek az egyes képtémák. Az Ülő nő sorozat festői változataiban például mindaz benne van, amit a kiállítás formai, stíláriis összkepe dokumentál. Mi más lenne ez, mint a kép a képben sajátságos modern szituációja. Ami önmagában is kifejezi Fekete Miklós érzeki és meditatív egyéniségét.

Végül a tömör hangzatú, őszies meleget idéző Ünnepe című alkotásra utalnék. Már csak azért is, mivel mindenképpen ünnep az, ha egy jó felkészültségű, invenciózus művészt üdvözölhetünk városunkban.

Szuromi Pál

Az öreg könyvtár fiataljai

és egyéb gépesítés mielőbb természetessé váljon a könyvtárak és a könyvtárt használók számára egyaránt.

A 110 éves könyvtár legújabb fiókját is tegnap avatták: a Klebelsberg telepi új épület az önkormányzat 2 milliós támogatásából valósulhatott meg.

Délután a könyvtár tudományos munkájáról kapott képet, aki meghallgatta dr. Péter László, Gogolák Rita, Takó Edit, Szóts Katalin, Kórács Mária és Csúri Károlyné előadásait; a tegnapihoz hasonló felolvasóüléseket ezentúl minden évben ilyenkor, a könyvtár napján megtartják.

Lejebb mentünk, hogy Ön feljebb léphessen.

Pontosan ugyanazt a minőséget, megbízhatóságot, szilárd szervizhálót, biztos alkatrészelést, kedvező lízing- és részletfizetési lehetőségeket kínáljuk, mint eddig, csak éppen jelentősen kedvezőbb áron. Tesszük mindezt azért, hogy elérhetőbbé tegyük autóinkat azoknak, akik számára az áhított Volkswagen megvásárlását egyes-egyedül behatárolt anyagi helyzetük nem tette lehetővé. Új árunk természetesen nem akciós jellegűek, és nem csak a rakétáronként, hanem az új megrendelésre leszállítandó gépkocsikra is érvényesek.

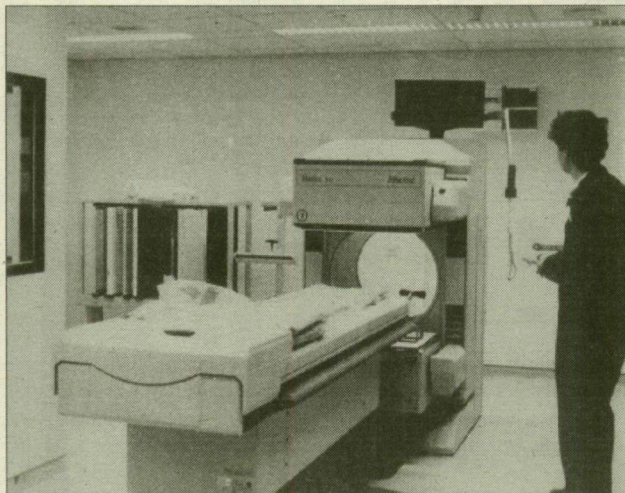
Egy kis izeltől új árainkból:		
Volkswagen	Golf CL 1.4	kat.
Volkswagen	Golf CL 1.6	kat.
Volkswagen	Golf CL 1.9 TD	kat.
Volkswagen	Vento CL 1.4	kat.
Volkswagen	Vento CL 1.6	kat.
Volkswagen	Vento CL 1.9 TD	kat.

*HUF/DM árfolyamot számolva

Brill Kft. / Kecskemét
6000 Kecskemét, Halasi út 32.
Tel: 76-486-001, 486-002
Fax: 76-486-003

Volkswagen.
Biztos lehet benne.

Fotó: Somogyi Károlyné

zeléssel ki lehet védeni az agyvérszét.

Mivel a SPECT alkalmas a csont izotópos megjelenítésére is, időben választ ad arra a kérdésre, hogy egyes onkológiai megbetegedések társulnak-e csonttáttal vagy sem. A felelet dönti el

ugyanis a további kezelés módját, és sok esetben a beteg későbbi sor-sát is.

A hatmillió dolláros készülék akár szünet nélkül, éjjel-nappal, szombati és vasárnapi műszakban is dolgozik.

Ch. Á.

A Nemzetközi Egészségügyi Központ műszerei 4. SPECT-készülék

Magyar gyártmányú, izotópsugárzást érzékelő computer tomográf, azaz SPECT-készülék már nyolc éve működik Szegeden, s tavaly egy újabb Siemens műszerrel gazdagodott a város diagnosztikai parkja. A két, úgynevezett egyfajta készülék sem tudta azonban kielégíteni a vizsgálatra várakozók igényeit.

A mindenféle izotópdiaosztikai képalkotásra alkalmas berendezésnek most olyan kétfejtű, korszerű típusa kezd meg munkáját az egészségügyi központban, amely gyorsabban dolgozik és amelynek jobb a feloldó képessége, mint a korábbiaknak. Szerteágazó felhasználási lehetőségei közül különösképpen három, kapacitáshiánnyal küzdő területen kívánják alkalmazni.

A kórosorúer megbetegedések földértésére, a kezelés eredmé-

nyességének ellenőrzésére, a betegség követésére világszerte elterjedt módszer, amellyel eddig Szegeden egy hét alatt csak 10-12 beteget tudtak megvizsgálni. Az új Elscint készülék jelentős mértékben megkönnyíti a betegek és az orvosok helyzetét: hét nap alatt ugyanis akár 20 beteg vizsgálatát is elvégzi a gép.

A szívizom vérátfolyásának tanulmányozása mellett az agyi vérátfolyások ellenőrzésére is alkalmas ez a műszer. Rendkívül fontos szerep jut a SPECT készüléknek a hazai stroke-programban, ugyanis az első fázis, a korai figyelmeztető jelek ezel időben fölfedezhetők. Amikor még nincs szöveti elváltozás, és sem a CT-n, sem az MRI-n nem láthatók az előtűnetek, a SPECT már kimutatja a vérát-folyás zavarait. Ha a veszélyt időben fölfedezik, korán elkezdett ke-